Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

26. jaanuar 2017 *

Apellatsioonkaebus — Keelatud kokkulepped — Vannitoaseadmete ja -sisustuse Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria turg — Müügihindade kooskõlastamine ja tundliku äriteabe vahetamine — Leebema kohtlemise programm — Määrus (EÜ) nr 1/2003 — Artikli 23 lõige 2 — Käibe 10% ülempiir — Täieliku pädevuse teostamine

Kohtuasjas C-619/13 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 25. novembril 2013 esitatud apellatsioonkaebus,

Mamoli Robinetteria SpA, asukoht Milano (Itaalia), esindajad: *avvocato* F. Capelli ja *avvocato* M. Valcada,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Malferrari ja F. Ronkes Agerbeek, keda abistas *avvocato* F. Ruggeri Laderchi, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: A. Tizzano, Euroopa Kohtu asepresident esimese koja presidendi ülesannetes, kohtunikud M. Berger, E. Levits, S. Rodin (ettekandja) ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Wathelet,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. septembri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

1 Mamoli Robinetteria SpA palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. septembri 2013. aasta otsus Mamoli Robinetteria *vs*. komisjon (T-376/10, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2013:442), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi nõudes tühistada teda puudutavas osas komisjoni 23. juuni 2010. aasta otsus K(2010) 4185 (lõplik) ELTL artiklis 101 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39092 – Vannitoa seadmed ja sisustus) (edaspidi „vaidlusalune otsus“) või teise võimalusena nõudes tühistada selles otsuses talle määratud trahvisumma või vähendada seda.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr°1/2003

2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL] artiklites [101] ja [102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 23 lõigetes 2 ja 3 on ette nähtud:

„2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

a) rikuvad [ELTL] artiklit [101] või [102] […]

[...]

Ühegi rikkumises osalenud ettevõtja ja ettevõtjate ühenduse puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest.

[...]

3. Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.“

2006. aasta suunised

3 Suuniste määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „2006. aasta suunised“) punktis 2 on trahvisumma kindlaksmääramise kohta märgitud, et „arvesse [tuleb võtta] rikkumise raskust ja kestust“ ning et määratav trahv [ei tohi] ületada määruse […] nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises ja kolmandas lõigus osutatud piirmäära“.

4 2006. aasta suuniste punktides 23, 25, 28, 29 ja 37 on märgitud:

„23. „Hindade määramise[…] horisontaalkokkulepped, mis on üldjuhul salajased, on juba oma olemuselt kõige tõsisemad konkurentsipiirangud. Konkurentsipoliitika seisukohast karistatakse selle eest karmilt. Seepärast on nimetatud rikkumiste puhul kasutatav osakaal üldjuhul astmestiku kõrgemal tasemel.

[...]

25. Olenemata ettevõtja osalemise kestusest rikkumises, lisab komisjon põhisummale summa, mis moodustab 15–25% eespool toodud A osas kirjeldatud müügiväärtusest, eesmärgiga hoida ära ettevõtjate igasugust soovi osaleda hindade määramise[…] horisontaalkokkulepetes. […]

[...]

28. Trahvi põhisummat võidakse suurendada, kui komisjon leiab järgmisi raskendavaid asjaolusid:

[...]

29. Trahvi põhisummat võidakse vähendada, kui komisjon leiab järgmisi kergendavaid asjaolusid:

[...]

37. Kuigi käesolevates suunistes kirjeldatakse trahvide määramise üldmeetodit, võib konkreetse juhtumi eripärast või teataval tasemel hoiatava mõju tagamisest tingituna olla õigustatud nimetatud meetodist või [punktis] 21 sätestatud piiridest loobumine."

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

5 Vaidluse taust on välja toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–21 ja selle võib kokku võtta alljärgnevalt.

6 Apellant on Itaalia ettevõtja, kes toodab üksnes kraane ja toruliitmikke.

7 Masco Corp. ja tema tütarettevõtjad, sealhulgas Hansgrohe AG, kes toodab kraane ja toruliitmikke, ja Hüppe GmbH, kes toodab dušikabiine, teavitasid 15. juulil 2004 komisjoni keelatud kokkuleppest vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris ja taotlesid kaitset trahvide eest komisjoni teatise kohaselt, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „2002. aasta koostööteatis"), või kui seda ei anta, siis trahvisummade vähendamist.

8 Komisjon viis 9. ja 10. novembril 2004 mitme vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris tegutseva äriühingu ja riikliku kutseühenduse ruumides läbi etteteatamata kontrollid. Pärast seda, kui komisjon oli ajavahemikus 15. novembrist 2005 kuni 16. maini 2006 saatnud nendele äriühingutele ja ühendustele, sealhulgas apellant, teabenõudeid, võttis ta 26. märtsil 2007 vastu vastuväiteteatise. Vastuväiteteatis tehti apellandile teatavaks.

9 20. jaanuaril 2006 palus ka apellant kaitset trahvide eest või kui seda ei anta, siis trahvide vähendamist.

10 Pärast ajavahemikus 12.–14. novembrini 2007 toimunud ärakuulamist, 9. juulil 2009 teatavatele äriühingutele, kelle hulgas apellanti ei olnud, asjaolude ülevaadet sisaldava kirja ning ajavahemikus 19. juunist 2009 kuni 8. märtsini 2010 täiendavate teabenõuete saatmist, mille adressaat apellant oli, võttis komisjon 23. juunil 2010 vastu vaidlusaluse otsuse.

11 Otsuses tuvastas komisjon ELTL artikli 101 lõike 1 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3) artikli 53 rikkumise vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris. Komisjoni sõnul pandi rikkumine, milles osalesid 17 ettevõtjat, toime eri perioodidel ajavahemikus 16. oktoobrist 1992 kuni 9. novembrini 2004 ning see toimus konkurentsivastaste kokkulepete või kooskõlastatud tegevuse vormis Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Madalmaade ja Austria territooriumil.

12 Täpsemalt märkis komisjon selles otsuses, et tuvastatud rikkumine seisnes esiteks vannitoaseadmete ja -sisustuse tootjate poolt iga-aastase hinnatõusu ja muude hinnategurite kooskõlastamises regulaarsetel koosolekutel riiklikes kutseühendustes, teiseks hindade kindlaksmääramises või kooskõlastamises selliste konkreetsete sündmuste korral, nagu toorainehinna suurenemine, euro kasutuselevõtt ja maanteemaksu kehtestamine ning kolmandaks tundliku äriteabe avaldamises ja vahetamises. Lisaks

tuvastas komisjon, et hindade kindlaksmääramine vannitoaseadmete ja -sisustuse sektoris toimus iga-aastase tsüklina. Selles kontekstis kehtestasid tootjad hinnaskaalad, mis tavaliselt kehtisid terve aasta ning mida kasutati ärisuhete alusena hulgimüüjatega.

13 Keelatud kokkuleppega seotud tooted on vannitoaseadmed ja -sisustus, mis kuuluvad ühte järgmisest kolmest tootealamrühmast: kraanid ja toruliitmikud, dušikabiinid ja lisaseadmed ning keraamilised tooted (edaspidi „kolm tootealamrühma“).

14 Itaalias toime pandud konkurentsivastane tegevus viidi ellu kahes mitteametlikus rühmas. Esimese rühma nimetusega „Euroitalia“ moodustasid ettevõtjad, sealhulgas apellant, kes kohtusid kaks kuni kolm korda aastas ajavahemikus 1992. aasta juulist 2004. aasta oktoobrini. Selles rühmas, mis moodustati siis, kui Saksa tootjad Itaalia turule tulid, puudutas teabevahetus mitte ainult kraane ja toruliitmikke, vaid ka keraamilisi tooteid. Teine ettevõtjate mitteametlik rühm nimetusega „Michelangelo“ hõlmas samuti apellanti ja tuli kokku mitmel korral ajavahemikus 1995. aasta lõpust või 1996. aasta algusest kuni 25. juulini 2003. Nendel koosolekutel oli arutelude teemaks laias valikus sanitaartooted, eelkõige kraanid ja toruliitmikud ning keraamilised tooted.

15 Seoses apellandi osalemisega konkurentsivastases tegevuses tuvastas komisjon vaidlusaluses otsuses, et ta on osalenud Euroitalia raames toimunud õigusvastastes aruteludes ajavahemikus 18. oktoobrist 2000 kuni 9. novembrini 2004.

16 Seetõttu tuvastas komisjon vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 5 punktis 15, et apellant on rikkunud ELTL artiklit 101 osalemise tõttu vältavas kokkuleppes või kooskõlastatud tegevuses Itaalia territooriumil ajavahemikus 18. oktoobrist 2000 kuni 9. novembrini 2004.

17 Vaidlusaluse otsuse artikli 2 lõike 14 kohaselt määras komisjon apellandile trahvi summas 1 041 531 eurot.

18 Komisjon arvutas trahvi 2006. aasta suuniste alusel.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

19 Apellant esitas 7. septembril 2010 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagiavaldusega hagi, milles palus Üldkohtul vaidlusalune otsus tühistada ja milles ta esitas viis väidet. Esimene väide oli selle kohta, et apellandile ei tehtud teatavaks asjaolude ülevaadet sisaldavat kirja ning teatavate vaidlusaluses otsuses mainitud dokumentidega, mis puudutasid tema osalemist konkurentsivastases tegevuses, ei olnud võimalik tutvuda. Teise väite kohaselt on 2002. aasta koostööteatis õigusvastane. Kolmanda väite kohaselt on tehtud vigu apellandi osalemise tuvastamisel kraanide ja toruliitmike Itaalia turgu käsitlevas keelatud kokkuleppes. Neljanda väite kohaselt on tehtud vigu apellandile määratud karistuse ja trahvisumma kindlaksmääramisel. Viienda väite kohaselt on tehtud hindamisviga seoses tema finantsolukorra tõttu talle võimaldatud trahvi vähendamisega.

20 Teise võimalusena esitas apellant määratud trahvi tühistamise või vähendamise nõude.

21 Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsusega hagi tervikuna rahuldamata.

Poolte nõuded

22 Apellant palub Euroopa Kohtul:

— esimese võimalusena tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

— tühistada vaidlustatud otsuse artiklid 1 ja 2 teda puudutavas osas;

— teise võimalusena vähendada trahvi 0,3%-le tema 2003. aasta käibest või igal juhul määratud karistusest väiksemale summale, ning

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

23 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, ja

— mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

24 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab apellant seitse väidet, millest viis on esitatud juba esimeses kohtuastmes.

25 Esimeses väites heidab apellant Üldkohtule ette esiteks seda, et ta kvalifitseeris ühe argumendi vääralt uueks väiteks ning teiseks seda, et ta tugines olematule faktilisele asjaolule. Teises väites kritiseeritakse põhjendusi, mille Üldkohus esitas seoses apellandile asjaolude ülevaadet sisaldava kirja teatavaks tegemata jätmisega. Kolmandas väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta lükkas tagasi 2002. aasta koostööteatise õigusvastasuse väite. Neljandas väites kritiseerib ta vaidlustatud kohtuotsuse põhjendusi, mis puudutavad kraanide ja toruliitmike Itaalia turu eripära ning seoses nende tõendite asjakohasusega, mida komisjon kasutas seoses tema osalemisega sellel turul toime pandud rikkumises. Viiendas väites kritiseeritakse vaidlustatud kohtuotsust seetõttu, et selles ei karistatud vigade eest, mille komisjon pani toime apellandile määratud trahvi kindlaksmääramisel. Kuuendas väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta asus seisukohale, et komisjon on apellandile määratud trahvi piisavalt vähendanud. Seitsmendas väites kinnitab apellant, et Üldkohus leidis ekslikult, et apellandi esitatud menetlustoimingute taotlused ei olnud asjakohased.

Esimene väide, et argument on kvalifitseeritud vääralt uueks väiteks ning tehtud on faktiline hindamisviga

Poolte argumendid

26 Esimese väite esimeses osas heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 30 õigusnormi, kvalifitseerides tema argumendi, mille kohaselt järeldas komisjon ekslikult, et apellant osales vannitoaseadmeid ja -sisustust puudutavas rikkumises, kuigi apellant ei tootnud keraamilisi tooteid, uueks väiteks ja lükkas seetõttu selle vastuvõetamatuse tõttu tagasi.

27 Nimelt on see argument eelduseks esimeses kohtuastmes esitatud hagi neljandale väitele, mis puudutas apellandile määratud trahvisumma kindlaksmääramise kriteeriume. Vaidlust ei ole selles, et apellant toodab vaid kraane ja toruliitmikke, nagu Üldkohus ise märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 4, ning et apellant tuletas seda korduvalt esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses meelde. Lisaks tegi Üldkohus selle argumendi uueks väiteks kvalifitseerides, ilma et komisjon oleks sellist asja läbivaatamist takistavat asjaolu esitanud, otsuse *ultra petita*.

28 Esimese väite teises osas heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta tugines vaidlustatud kohtuotsuse punktis 9 järeldusele, mille kohaselt palus apellant kohaldada leebema kohtlemise programmi, kuigi ta ei ole seda kunagi palunud.

29 Komisjon leiab, et selle väite mõlemad osad on vastuvõetamatud või igal juhul põhjendamatud.

Euroopa Kohtu hinnang

30 Üldkohtule etteheidetava kvalifitseerimisveaga seoses tuleb meelde tuletada et vaidlustatud kohtuotsuse tegemise ajal kehtinud versioonis Üldkohtu kodukorra (edaspidi „Üldkohtu kodukord“) artikli 48 lõike 2 kohaselt ei või menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus.

31 Lisaks nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c kujutavad hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest endast kahte põhilist teabeelementi, mis peavad olema hagiavalduses märgitud (kohtuotsus, 3.4.2014, Prantsusmaa *vs.* komisjon, C-559/12 P, EU:C:2014:217, punkt 38). Hagiavalduse nõuded peavad olema esitatud üheselt mõistetavalt, et kohus ei teeks otsust *ultra petita* või ei jätaks mõne argumendi kohta seisukohta võtmata (vt analoogia alusel kohtuotsus, 12.2.2009, komisjon *vs.* Poola, C-475/07, ei avaldata, EU:C:2009:86, punkt 43).

32 Tuleb aga tõdeda, et Mamoli Robinetteria ei esitanud esimese kohtuastme hagiavalduses argumenti, mille kohaselt järeldas komisjon vaidlusaluse otsuse artikli 1 lõike 5 punktis 15 valesti, et ta on osalenud vannitoaseadmeid ja -sisustust puudutavad rikkumises, kuigi ta ei tootnud keraamilisi tooteid.

33 Lisaks ei viita apellant õiguslike või faktiliste asjaolude esinemisele, mis on ilmsiks tulnud menetluse käigus ja mis oleksid võinud põhjendada sellise argumendi hilist esitamist. Sellist argumenti ei saa pidada ka hagiavalduses varem esitatud argumenti täiendavaks.

34 Järelikult kvalifitseeris Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 30 selle argumendi, mille apellant esitas menetluse käigus pärast hagiavalduse esitamist, uueks väiteks ja lükkas selle sel alusel tagasi.

35 Kuna käesoleva kohtuotsuse punktis 31 mainitud eesmärke arvestades põhinevad hagi eset ja Üldkohtule esitatud ülevaadet fakti- ja õigusväidetest puudutavad vastuvõetavuse tingimused – ning sellega kaasnev Üldkohtu kodukorra artikli 48 lõikes 2 ette nähtud keeld esitada menetluse käigus uusi väiteid – avalikul korral, siis ei saa Üldkohtule ette heita ka seda, et ta analüüsis nende nõuete rikkumisega seotud asja läbivaatamist takistavaid asjaolusid omal algatusel.

36 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

37 Seoses esimese väite teise osaga tuleb märkida, et Üldkohus ei teinud ühtegi õiguslikku või faktilist järeldust vaidluse tausta meenutamisele pühendatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 9 sisalduva puhtfaktilise järelduse põhjal, mille apellant kvalifitseeris ekslikuks ja mille kohaselt on apellant esitanud leebema kohtlemise taotluse.

38 Seetõttu tuleb see argument tulemusetuna tagasi lükata (vt analoogia alusel kohtuotsus, 2.10.2003, Thyssen Stahl *vs.* komisjon, C-194/99 P, EU:C:2003:527, punktid 46 ja 47).

39 Järelikult tuleb esimene väide osaliselt tulemusetuna ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide, mis puudutab apellandile faktiliste asjaolude ülevaadet sisaldava kirja teatavaks tegemata jätmist

Poolte argumendid

40 Teises väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta lükkas osaliselt põhjendamatuse tõttu ja osaliselt tulemusetuna tagasi argumendi, mille kohaselt ei teinud komisjon talle erinevalt teistest rikkumises osalenud ettevõtjatest teatavaks faktiliste asjaolude ülevaadet sisaldavat kirja. Nimelt kujutab see endast kaitseõiguste rikkumist. Vastupidi põhjendustele, mille Üldkohus esitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 38, milles ta lükkas tulemusetuna tagasi seda puudust käsitleva argumendi, on selles küsimuses vaieldamatu, et faktilistest asjaoludest teadmine on kaitsestrateegia väljatöötamiseks möödapääsmatult tarvilik.

41 Komisjoni arvates on see väide ilmselgelt vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

42 Olgu meenutatud, et ELTL artikli 256 lõikest 1, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d tuleneb, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse kritiseeritavad osad, mille tühistamist nõutakse, samuti seda nõuet konkreetselt põhjendavad õiguslikud argumendid, kuna vastasel juhul on apellatsioonkaebus või asjassepuutuv väide vastuvõetamatu (kohtuotsus, 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs* . komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Samuti on oluline meenutada, et apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu, kui see piirdub Üldkohtus esitatud väidete ja argumentide, sealhulgas otseselt selle kohtu poolt tagasi lükatud asjaoludel põhinevate väidete ja argumentide sõnasõnalise kordamisega ega sisalda argumentatsiooni, mis konkreetselt viitaks vaidlustatud kohtuotsuses väidetavalt sisalduvatele õigusnormi rikkumistele. Niisugune apellatsioonkaebus kujutab endast tegelikult nõuet vaadata Üldkohtusse esitatud hagi lihtsalt uuesti läbi, see aga ei ole apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu pädevuses (kohtuotsused, 7.1.2004, Aalborg Portland jt *vs*. komisjon, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 30.5.2013, Quinn Barlo jt *vs* . komisjon, C-70/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:351, punkt 26).

44 Tuleb aga tõdeda, et apellant piirdub esiteks sellega, et ta kordab täpselt esimeses kohtuastmes Üldkohtus esitatud argumenti faktiliste asjaolude ülevaadet sisaldava kirja teatavaks tegemata jätmise kohta ning teiseks üldiste kaalutluste esitamisega, tõendamata, et need on juhtumiga konkreetselt seotud, jättes samas täpselt välja toomata õigusnormi rikkumise, mille Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses väidetavalt toime pani.

45 Seetõttu tuleb teine väide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, et 2002. aasta koostööteatis on õigusvastane

Poolte argumendid

46 Kolmandas väites heidab apellant Üldkohtule kõigepealt ette seda, et ta lükkas tagasi 2002. aasta koostööteatise õigusvastasuse väite, kuigi selline leebema kohtlemise programm, nagu on ette nähtud nimetatud teatises, oleks tingimata pidanud olema kehtestatud ja reguleeritud konkurentsivaldkonnas pädeva Euroopa Liidu seadusandja aktiga, mis on vahetult kohaldatav ja vahetu mõjuga.

47 Seejärel väidab ta, et Üldkohus rikkus õigusnormi, leides vaidlustatud kohtuotsuse punktides 55 ja 56, et komisjoni pädevus leebema kohtlemise programmi vastuvõtmiseks ja reguleerimiseks tulenes nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus [ELTL] artiklite [101] ja [102] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3), artikli 15 lõikest 2, nüüd määruse nr 1/2003 artikli 23 lõige 2. Ükski konkurentsivaldkonnas pädeva liidu seadusandja vastu võetud vahetult kohaldatav säte ei anna komisjonile pädevust jätta konkurentsi valdkonnas rikkumise toime pannud ettevõtjale karistus määramata ainuüksi seetõttu, et see ettevõtja tunnistas, et ta on selle rikkumise toime pannud. Vastupidi, ELTL artiklitest 101 ja 103 nähtub, et liidu konkurentsiõiguse sellise rikkumisega peab kaasnema karistuse määramine.

48 Viimaseks heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 57 seisukohale, et koostööteatiste vastuvõtmine komisjoni poolt ei riku võimude lahususe põhimõtet, ning seda, et ta lükkas tagasi argumendi, mille kohaselt on liidu liikmesriikides leebema kohtlemise programmid vastu võetud seadusandlike aktide alusel.

49 Komisjon on seisukohal, et väide on vastuvõetamatu või igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

50 Mis puudutab kõigepealt argumenti, et komisjonil puudub pädevus võtta vastu leebema kohtlemise programmi, siis tuleb rõhutada, et apellant ei too täpselt välja ühtegi vaidlustatud kohtuotsuses toime pandud õigusnormi rikkumist. Seetõttu tuleb see argument käesoleva kohtuotsuse punktis 42 meenutatud kohtupraktika kohaselt vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

51 Mis seejärel puudutab argumenti, milles kritiseeritakse vaidlustatud kohtuotsuse punkte 55 ja 56 ja mille kohaselt asus Üldkohus väärale seisukohale, et komisjon oli pädev 2002. aasta koostööteatist vastu võtma määruse nr 17 artikli 15 lõike 2, nüüd määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 alusel, siis tuleb märkida esiteks, et Euroopa Kohus on korduvalt tunnistanud, et komisjon võib vastu võtta suunavaid käitumisreegleid nagu 2002. aasta teatises sisalduvad reeglid, millega see institutsioon piirab nende artiklitega talle antud kaalutlusõiguse teostamist (vt selle kohta kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 209, 211, 213 ja 250, ning 18.7.2013, Schindler Holding jt *vs.* komisjon, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punktid 58 ja 67–69).

52 Teiseks nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et ELTL artikkel 101 ei välista, et komisjon tuvastab oma konkurentsiõiguse valdkonna pädevuse teostamisel selle artikli rikkumise trahvi määramata, kuid ta võib seda teha üksnes väga erilistes olukordades, näiteks siis, kui ettevõtja koostöö on määrav kartelli avastamisel ja kartelli eest tõhusal karistamisel (vt selle kohta kohtuotsus, 18.6.2013, Schenker & Co. jt, C-681/11, EU:C:2013:404, punktid 48 ja 49).

53 Kolmandaks nähtub väljakujunenud kohtupraktikast veel, et leebema kohtlemise programmid kujutavad endast kasulikku vahendit, et tõhusalt võidelda konkurentsieeskirjade rikkumiste avastamise ja lõpetamise nimel, ning teenivad sel viisil ELTL artiklite 101 ja 102 tõhusa kohaldamise eesmärki (vt eelkõige kohtuotsused, 14.6.2011, Pfleiderer, C-360/09, EU:C:2011:389, punkt 25, ning 6.6.2013, Donau Chemie jt, C-536/11, EU:C:2013:366, punkt 42).

54 Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 55 ja 56 seisukohale, et komisjon võis 2002. aasta koostööteatise vastu võtta määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 alusel.

55 Kuivõrd vaidlustatud kohtuotsuse punkti 57 kritiseeriv argument, et 2002. aasta koostööteatise vastuvõtmisega komisjoni poolt rikutakse võimude lahususe põhimõtet, rajaneb sisuliselt eeldusel, et komisjonil ei ole selle vastuvõtmiseks õiguslikku alust, tuleb see tagasi lükata käesoleva kohtuotsuse punktides 51–54 toodud põhjustel.

56 Seega tuleb kolmas väide osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide vigade kohta, mis tulenevad apellandile keelatud kokkuleppes osalemise süükspanemisest vastuolus ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikliga 2

Poolte argumendid

57 Neljandas väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta lükkas ekslikult tagasi tema argumendid kraanide ja toruliitmike Itaalia turu eripära ja komisjoni kasutatud tõendite asjakohasuse kohta ning jättis seega karistamata vigade eest, mille komisjon tegi, kui pani talle ELTL artiklit 101 ja määruse nr 1/2003 artiklit 2 rikkudes süüks osalemise keelatud kokkuleppes.

58 Mis esiteks puudutab kraanide ja toruliitmike Itaalia turu eripära, siis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 61–133 leidis Üldkohus muu hulgas, et selle turu struktuur ei omanud vaidluse lahendamise seisukohast mingit tähtsus ja et apellandi osalemine rikkumises tulenes ainuüksi tema kohalviibimisest Euroitalia koosolekutel, kuigi ta järeldas sellest struktuurist, mida iseloomustas tootjate ja hulgimüüjate märkimisväärne arv, et sellel turul oli võimatu Itaalias kartelli moodustada. Lisaks hindas Üldkohus seda argumenti vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65–72 pealiskaudselt, piirdudes erinevate põhimõtteliste märkustega, mistõttu on vaidlustatud kohtuotsuse põhjendus lünklik.

59 Mis puudutab teiseks nende tõendite asjakohasust, mida komisjon kasutas tõendamaks apellandi osalemist kraanide ja toruliitmike Itaalia turul toimunud rikkumises, siis jättis Üldkohus hindamata apellandi argumendid eelkõige American Standard Inc. erilise rolli kohta Itaalia turul ning apellandi osalemise kohta erinevatel koosolekutel, või siis lükkas need põhjendamatuse tõttu või – nagu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 132 – tulemusetuna ekslikult tagasi. Täpsemalt tegi Üldkohus vea, kui ta leidis, et apellandi esindaja M. Costagli viibis 1. veebruari 2001. aasta koosolekul kohal, kuigi oli tõendatud, et ta sellel ei osalenud. Lisaks jättis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 106 ekslikult tagasi argumendi Euroitalia koosolekutelt saadud teabe usaldusväärsuse puudumise kohta, asudes seisukohale, et Grohe Beteiligungs GmbH masinkirjas märkmetest nähtub, et RAF Rubinetteria SpA oli ette näinud 3% hinnatõusu.

60 Komisjon väidab, et kuna neljanda väite eesmärk on tegelikult saada asjaoludele uus hinnang, siis on see vastuvõetamatu või igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

61 Tuleb tõdeda, et neljanda väite teises osas kordab apellant sisuliselt esimese kohtuastme hagi kolmandat väidet kraanide ja toruliitmike Itaalia turu eripära ning nende tõendite asjakohasuse kohta, mida komisjon kasutas tema osalemise kohta sellel turul toimepandud rikkumises.

62 Seega soovib apellant neljanda väitega saavutada Üldkohtule esitatud hagiavalduse uut läbivaatamist, see aga ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse, nagu meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 43.

63 Täpsemalt soovitakse selle väite teise osaga, kuivõrd selles kritiseeritakse Üldkohtu hinnangut apellandi osalemisele Itaalia kraanide ja toruliitmike turul toime pandud rikkumisele, saada uus hinnang asjaoludele ja tõenditele, see aga ei ole vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale samuti Euroopa Kohtu

pädevuses, välja arvatud moonutamise korral, millele käesolevas asjas ei ole viidatud (eelkõige kohtuotsused, 20.1.2016, Toshiba Corporation *vs*. komisjon, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 40, ning 16.6.2016, Evonik Degussa ja AlzChem *vs* . komisjon, C-155/14 P, EU:C:2016:446, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Seetõttu tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata neljas väide osas, milles kritiseeritakse vaidlustatud kohtuotsuse punkte 61–133 põhjusel, et nendes lükati tagasi apellandi argumendid kraanide ja toruliitmike Itaalia turu eripära kohta ja nende tõendite asjakohasuse kohta, mida komisjon kasutas seoses apellandi osalemisega sellel turul toime pandud rikkumises.

65 Kuid seoses etteheitega selle kohta, et Üldkohtu hinnang on lünklik ja ebapiisav ning seetõttu puuduvad selles põhjendused, tuleb meenutada, et küsimus, kas Üldkohtu otsuse põhjendused on piisavad, kujutab endast õigusküsimust, mida võib sellisena apellatsioonkaebuses esitada (vt eelkõige kohtuotsus, 14.10.2010, Deutsche Telekom *vs*. komisjon, C-280/08 P, EU:C:2010:603, punkt 123).

66 Selles küsimuses on oluline meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei nõua põhjendamiskohustus siiski, et Üldkohus esitaks ammendava ning üksikasjaliku ülevaate menetluse poolte kõikidest arutluskäikudest. Põhjendus võib seega olla tuletatav tingimusel, et see võimaldab huvitatud isikutel teada saada põhjused, mille tõttu Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning annab Euroopa Kohtule piisavat teavet kontrolli teostamiseks (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused, 2.4.2009, Bouygues ja Bouygues Télécom *vs*. komisjon, C-431/07 P, EU:C:2009:223, punkt 42, ning 22.5.2014, Armando Álvarez *vs*. komisjon, C-36/12 P, EU:C:2014:349, punkt 31).

67 Käesolevas asjas tuleb märkida seoses esiteks esimeses kohtuastmes esitatud argumendiga kraanide ja toruliitmike Itaalia turu eripära kohta, et Üldkohus meenutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 64–71 ELTL artikli 101 lõike 1 rikkumise kooseisu tunnuseid ja sellega seonduvat Euroopa Kohtu praktikat ning tõdes seejärel kohtuotsuse punktis 72 sisuliselt, et komisjon võis põhjendatult leida, et apellant on osalenud tulevasi hinnatõuse puudutava teabe vahetamises, millel on konkurentsivastane eesmärk või tagajärg ning mis kujutas endast seega selle sätte rikkumist.

68 Üldkohus võis kraanide ja toruliitmike Itaalia turu spetsiifilist struktuuri käsitlevaid apellandi argumente analüüsimata vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74 põhjendatult need argumendid tulemusetuna tagasi lükata, kuna need ei saa ümber lükata järeldust, mille kohaselt oli kõnealusel teabevahetusel konkurentsivastane eesmärk või tagajärg.

69 Mis puudutab teiseks Üldkohtu kaalutlusi nende tõendite usaldusväärsuse ja asjakohasuse kohta, mida komisjon kasutas seoses apellandi osalemisega sellel turul toime pandud rikkumises, siis ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktide 76–126 lugemisel, et Üldkohus analüüsis ulatuslikult ja üksikasjalikult erinevaid argumente, mille apellant selle kohta esitas eelkõige seoses oma osalemisega Euroitalia erinevatel koosolekutel. Vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 66 meenutatud kohtupraktikale ei saa Üldkohtule seega ette heita, et ta ei võtnud sõnaselgelt seisukohta iga apellandi esitatud asjaolu või tõendi suhtes.

70 Järelikult tuleb põhjendamiskohustuse rikkumise argument põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

71 Eeltoodu põhjal tuleb neljas väide osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Viies väide trahvi kindlaksmääramisel tehtud vigade kohta

Poolte argumendid

72 Viiendas väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta tegi vigu, kui hindas vaidlusaluses otsuses määratud trahvi kindlaksmääramist komisjoni poolt.

73 Esiteks heidab ta Üldkohtule ette seda, et tema argumentide pealiskaudsel lugemisel lükkas kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 137 ja 158 tagasi argumendi, mille kohasel oli 2006. aasta suuniste alusel kindlaksmääratud trahv, mis oli vastavalt määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises lõigus ette nähtud ülempiirile 10% käibest, diskrimineeriv.

74 Teiseks esitab apellant uuesti esimeses kohtuastmes juba esitatud argumendid, milles kritiseeritakse määratud karistust, kuid mida Üldkohus ei ole väidetavalt piisavalt tähelepanelikult analüüsinud.

75 Sellega seoses väidab apellant esiteks muu hulgas, et tõendamiskoormise ümberpööramise tõttu rikutakse 2002. aasta koostööteatise kohaldamisega määruse nr 1/2003 artiklit 2. Teiseks rikutakse selle teatise kohaldamisega Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) artiklites 6 ja 7 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47 ette nähtud õigust õiglasele kohtumenetlusele. Kolmandaks heidab apellant Üldkohtule ette seda, et viimane piirdus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 155 selle märkimisega, et karistus on õiguspärane, kui õigussubjekt saab aru, millised teod või milline tegevusetus toovad kaasa kriminaalvastutuse, vastamata esimeses kohtuastmes esitatud argumendile, et konkurentsivaldkonnas kohaldatav karistuste kehtestamise süsteem ei ole kooskõlas EIÕK-ga ja täpsemalt selle artikliga 7, mille kohaselt on nõutud, et süüteod ja karistused oleksid selgelt määratletud. Neljandaks heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 169 seisukohale, et ta väitis Üldkohtus, et komisjon tegi asjaolude hindamisel vea üksnes „lisasumma“ 15% koefitsiendi kehtestamisel, mitte aga „rikkumise raskuse“ sama määraga koefitsiendi kehtestamisel. Viiendaks väidab apellant, et 2006. aasta suunistes ette nähtud kriteeriumid, mille arvessevõtmise tulemusel komisjoni poolt iga üksiku karistuse kindlaksmääramisel on määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 ette nähtud ülempiiri kohaldamise tõttu määratava trahvi suuruseks süstemaatiliselt 10% käibest, on õigusvastased. Üldkohus jättis selle õigusvastasuse väite täiesti analüüsimata ja piirdus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 158 selle märkimisega, et apellandile ei määratud karistust, mille suurus on 10% käibest. Kuuendaks kehtestas komisjon ja seejärel Üldkohus „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsiendid, lähtudes – nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 165 ja 166 – ebaõigetest eeldustest, mille kohaselt osales apellant ühes rikkumises, mis hõlmas kuue liikmesriigi territooriumi ja kõiki uurimise esemeks olnud tooterühmasid, omades igas riigis ligikaudu 54,3% turuosa, ning osaledes rikkumises konkurentsivastase tegevusega, mis üldjuhul ellu viidi. Seitsmendaks, kuigi Üldkohus leidis, et komisjoni otsuses on tehtud hindamisviga, ei teinud Üldkohus sellest vaidlustatud kohtuotsuse punktides 192–195 mingit järeldust. Selliselt toimides rikkus Üldkohus proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid.

76 Komisjon vaidleb vastu viienda väite vastuvõetavusele ja põhjendatusele. Sellegipoolest toonitab ta selles kontekstis, et vastupidi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 171 Üldkohtu tõdetule ei erine rikkumise raskus tingimata olenevalt sellest, kas keelatud kokkuleppe esemeks on kahte või kolme liiki tooted või kas see puudutab ühte või kuut liikmesriiki. Nagu ta kohtuistungil kinnitas, palub komisjon seetõttu Euroopa Kohtul sisuliselt Üldkohtu põhjenduskäigu seda puudutavas osas põhjendused asendada, olles samas seisukohal, et Üldkohus lükkas põhjendatult tagasi apellandi argumendid võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtete rikkumise kohta.

Euroopa Kohtu hinnang

77 Sissejuhatuseks tuleb meenutada, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 42 ja 43 meenutatud väljakujunenud kohtupraktikast, et vastuvõetamatuks tuleb tunnistada väide, mille argumendid ei ole piisavalt selged ja tõendatud, et võimaldada Euroopa Kohtul teostada seaduslikkuse kontrolli, või kui see piirdub Üldkohtus esitatud argumentide, sealhulgas otseselt selle kohtu poolt tagasi lükatud asjaoludel põhinevate argumentide kordamisega (vt selle kohta eelkõige kohtuotsused, 30.5.2013, Quinn Barlo jt *vs.* komisjon, C-70/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:351, punkt 26, ning 21.1.2016, Galp Energía España jt *vs.* komisjon, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 44).

78 Seetõttu tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata viienda väite raames esitatud argumendid, milles ei tooda piisavalt selgelt välja Üldkohtu toime pandud õigusnormi rikkumist ja mis seisnevad üldistes ja kinnitamata väidetes või millega – nagu apellant ise märkis – üksnes korratakse tema esimeses kohtuastmes esitatud argumente.

79 Järelikult saab Euroopa Kohus analüüsida vaid argumente, mille kohaselt esiteks on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 137 ja 158 teinud vigu seoses määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu alusel käibest 10% suuruse karistuse kohaldamise diskrimineeriva ja ebaproportsionaalse laadiga; teiseks on põhjendused ebapiisavad eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 155, mis puudutab karistuste kehtestamise süsteemi õiguspärasust; kolmandaks on õigusnorme rikutud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165 ja 166 „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientide hindamisel; ning neljandaks ei teinud Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 192–195 mingeid järeldusi komisjoni hindamisvigadest, mille ta tuvastas, ning rikkus proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid.

80 Mis puudutab kõigepealt etteheidet, et Üldkohus on rikkunud proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid käibest 10% suuruse karistuse määramise tõttu, nagu on ette nähtud selle määruse artikli 23 lõike 2 teises lõigus, siis tuleb märkida, et vastupidi apellandi väidetule ei piirdunud Üldkohus selle tõdemisega, et talle määratud trahv oli sellest ülempiirist oluliselt madalam.

81 Nimelt tõdes Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 158 sisuliselt veel, et igal juhul ei takista see, et muude ettevõtjate tegevus oli apellandi omaga võrreldes veelgi taunitavam, määrata talle tema rikkumises osalemise kestuse ja raskuse alusel trahvi, mille suurus on 10% tema käibest, ning et samal põhjusel tuleb tagasi lükata argument, et 2006. aasta suunised on õigusvastased, kuna nende alusel kehtestatakse niisugune trahv kõikidele ettevõtjatele, olenemata toime pandud rikkumise raskusest.

82 Niimoodi toimides ei rikkunud Üldkohus õigusnormi.

83 Selles suhtes on oluline meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast nähtub, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises lõigus sätestatud käibe 10% ülempiiri eesmärk on vältida, et määratakse trahve, mille osas võib arvata, et ettevõtjad ei ole suutelised neid tasuma, kui pidada silmas nende ettevõtjate suurust, mis on – olgugi et ligikaudselt ja ebatäiuslikult – määratud kogukäibe põhjal (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 280, ning 12.7.2012, Cetarsa *vs.* komisjon, C-181/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:455, punkt 82).

84 Tegemist on seega piiriga, mida ühetaoliselt kohaldatakse kõigile ettevõtjatele ja mis on väljendatud iga ettevõtja suurusest sõltuvalt, eesmärgiga vältida liiga suuri ja ebaproportsionaalseid trahve (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 281 ja 282, ning 12.7.2012, Cetarsa *vs.* komisjon, C-181/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:455, punkt 83).

85 Järelikult ei riku proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid see, kui kõikidele samas rikkumises osalenud karistatud ettevõtjatele määratakse trahv suurusega 10% nende käibest, kuna see on vaid määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises lõigus ette nähtud ülempiiri kohaldamise tulemus.

86 Ülempiiriga taotletavat eesmärki arvestades ei sea selle ülempiiri kohaldamise õiguspärasust kahtluse alla see, et komisjoni poolt 2006. aasta suuniste kohaldamise tulemusel on apellandi väidete kohaselt määratav trahv sageli või tavaliselt 10% käibest.

87 Eeltoodust tuleneb, et apellandi esimene väide tuleb tagasi lükata.

88 Mis puudutab seejärel etteheidet, et vaidlustatud kohtuotsust ja eeskätt selle punkti 155 on ebapiisavalt põhjendatud karistuste määramise süsteemi õiguspärasuse küsimuses, siis piisab, kui tõdeda, et kohtuotsuse punktides 152–155 hindas Üldkohus vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktides 65 ja 66 meenutatud põhjendamiskohustust käsitlevale kohtupraktikale õiguslikult piisavalt apellandi etteheidet karistuse seaduslikkuse põhimõtte rikkumise kohta.

89 Lisaks, vaieldes vastu nende põhjenduste aluseks olevatele eeldustele, mille alusel komisjon ja seejärel vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165 ja 166 Üldkohus kehtestas „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientideks 15%, soovib apellant tegelikkuses seada kahtluse alla faktilist laadi hinnangud, mis käesoleva kohtuotsuse punktis 63 meenutatud väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei ole aga apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu pädevuses.

90 Mis puudutab lõpuks etteheidet Üldkohtule, et ta ei teinud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 192–195 mingeid järeldusi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 172 tuvastatud faktide hindamise veast seoses rikkumisega hõlmatud liikmesriikide ja tootealamrühmadega, ega vähendanud trahvisummat, siis tuleb kohe meenutada, et Üldkohus on ainsana pädev kontrollima, kuidas komisjon on igal üksikjuhtumil hinnanud õigusvastase käitumise raskust. Apellatsioonkaebuse raames on Euroopa Kohtu kontrolli esemeks uurida esiteks, kas Üldkohus võttis õiguslikult korrektselt arvesse kõiki olulisi tegureid teatava käitumise raskuse hindamiseks ELTL artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 seisukohast, ning teiseks, kas Üldkohus vastas õiguslikult piisavalt kõigile hageja argumentidele, millega taotleti trahvi tühistamist või vähendamist (vt eelkõige kohtuotsused, 17.12.1998, Baustahlgewebe *vs*. komisjon, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 128; 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs*. komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 244, ning 5.12.2013, Solvay Solexis *vs*. komisjon, C-449/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:802, punkt 74).

91 On oluline meenutada, et Euroopa Kohus ei saa apellatsioonkaebuse raames õigusküsimusi käsitledes asendada õigluse kaalutlustel oma hinnanguga Üldkohtu hinnangut, mille Üldkohus andis oma täieliku pädevuse raames ettevõtjatele liidu õiguse rikkumise eest määratud trahvisummade üle otsustades (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs*. komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 245, ning 11.7.2013, Gosselin Group *vs*. komisjon, C-429/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:463, punkt 87).

92 Lisaks tuleb ka meenutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb trahvisummade kindlaksmääramisel arvesse võtta rikkumise kestust ja kõiki tegureid, mis võivad mõjutada selle raskusastme hindamist (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs*. komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 240, ning 11.7.2013, Team Relocations jt *vs*. komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 98).

93 Rikkumiste raskusastme hindamise asjaoludena võetakse arvesse iga ettevõtja käitumist, iga ettevõtja rolli kartellikokkuleppe sõlmimisel, sellest saada võidud kasumit, nende ettevõtjate suurust ja asjaomaste kaupade väärtust ning ohtu, mida seda liiki rikkumised Euroopa Liidu eesmärkidele

kujutavad (kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs*. komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 242, ning 11.7.2013, Team Relocations jt *vs*. komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 100).

94 Käesolevas asjas tuleb märkida, et esimeses kohtuastmes apellandi esitatud neljanda väite kuues osa, mida on analüüsitud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 159–177, puudutas – nagu nähtub sisuliselt kohtuotsuse punktidest 159, 160 ja 169 – vaid hindamisviga, mille komisjon tegi 2006. aasta suuniste punktis 25 ette nähtud „lisasumma“ 15% koefitsiendi kehtestamisel, mitte „rikkumise raskuse“ koefitsiendi kehtestamisel.

95 Üldkohus märkis, et vaidlusaluse otsuse põhjenduses 879 sisalduvate komisjoni enda järelduste kohaselt piirdus apellandi rikkumises osalemine Itaalia territooriumiga ja tootealamrühmadega „kraanid ja toruliitmikud“ ja „keraamilised tooted“, ning tõdes seejärel vaidlustatud kohtuotsuse punktis 172, et komisjon on teinud hindamisvea, kui ta asus väärale seisukohale, et kõik vaidlusaluse otsuse adressaatideks olevad ettevõtjad, sealhulgas apellant, osalesid kuut liikmesriiki ja kolme tootealamrühma hõlmavas ühes rikkumises.

96 Nagu nähtub eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 171 ja 193–196, leidis Üldkohus aga, et „lisasumma“ 15% koefitsient ei olnud seda rikkumist arvestades ebaproportsionaalne.

97 Hinnates vaidlustatud kohtuotsuse punktides 189–199 täieliku pädevuse raames järeldusi, mis tuli teha „lisasumma“ koefitsiendi küsimuses esimeses kohtuastmes esitatud neljanda väite kuuenda osa põhjal, võis Üldkohus pärast selle tõdemist, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 192, et kohane on juhinduda 2006. aasta suunistest, asuda põhjendatult seisukohale, et „lisasumma“ 15% koefitsient oli sobiv karistus apellandi osalemise eest keelatud kokkuleppe elluviimises ainult Itaalia territooriumil.

98 Sellega seoses tuleb märkida esiteks, et kõnealune keelatud kokkulepe, mille ese on hindade kooskõlastamine, kuulub 2006. aasta suuniste punktides 23 ja 25 silmas peetud rikkumiste kategooriasse, ning kuulub sellisena kõige raskemate rikkumiste hulka. Teiseks, nagu Üldkohus täpsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 171, on selline määr selles punktis niisuguste rikkumise eest ette nähtud müügiväärtuse 15–25% astmestiku kõige madalam määr (vt kohtuotsus, 11.7.2013, Ziegler *vs*. komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 124).

99 Vaatamata sellele, et apellandi kõnealuses rikkumises osalemine hõlmas vaid Itaalia territooriumi, võis Üldkohus järelikult ainuüksi rikkumise laadi tõttu proportsionaalsuse põhimõtet rikkumata leida, et „lisasumma“ 15% koefitsiendi kehtestamine oli sobiv.

100 Kuid nagu väidab sisuliselt komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 174, 176, 194 ja 195 esitatud põhjendused, mille kohaselt tuleb kuue liikmesriigi territooriumi ja kolme tootealamrühma hõlmavat rikkumist pidada raskemaks kui vaatluse all olevat rikkumist, mis on toime pandud ühe liikmesriigi territooriumil ja hõlmab ainult kahte kolmest tootealamrühmast, ning kuue liikmesriigi territooriumi ja kolme tootealamrühma hõlmavas rikkumises osalenud ettevõtjatele tuleb tingimata ainuüksi seetõttu määrata trahv, mis on arvutatud „lisasumma“ 15% koefitsiendist kõrgema koefitsiendi alusel, rikuvad õigusnormi.

101 Mis puudutab „lisasumma“ koefitsiendi kindlaksmääramist, siis nähtub 2006. aasta suuniste punktist 25 nimelt, et arvesse tuleb võtta teatud hulk tegureid, eeskätt neid, mida on nimetatud suuniste punktis 22. Kuigi rikkumise raskuse hindamisel ja seejärel määratava trahvisumma kindlaksmääramisel võidakse arvesse võtta muu hulgas rikkumise geograafilist ulatust ja rikkumisega hõlmatud tootealamrühmade arvu, siis ainuüksi see, et rikkumine hõlmab teisest rikkumisest ulatuslikumat geograafilist ala ja suuremat arvu tooteid, ei tähenda tingimata, et esimene rikkumine tuleb tervikuna ja eelkõige selle laadi arvestades kvalifitseerida teisest raskemaks ja et see põhjendab seega kõrgema

„lisasumma“ koefitsiendi määramist kui see, mis võeti aluseks teise rikkumise eest määratava trahvi arvutamisel (vt selle kohta kohtuotsus, 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España *vs.* komisjon, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 178).

102 Samas, kuivõrd apellant heidab komisjonile ja seejärel Üldkohtule sisuliselt ette võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist esiteks seetõttu, et määratud trahvi ei ole individualiseeritud, võttes arvesse tema rikkumises osalemise raskust, võrreldes teiste asjassepuutuvate ettevõtjatega, ning teiseks seetõttu, et tema puhul on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 192–195 kasutatud sama „lisasumma“ 15% koefitsienti nagu ettevõtjate puhul, kes osalesid ühes rikkumises, mis hõlmas kolme tootealamrühma kuues liikmesriigis, siis tuleb meenutada, et võrdse kohtlemise põhimõte on liidu õiguse üldpõhimõte, mida käsitlevad Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 20 ja 21. Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et kõnealune põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (vt eelkõige kohtuotsus, 12.11.2014, Guardian Industries ja Guardian Europe *vs.* komisjon, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punkt 51).

103 Üldkohus on kohustatud seda põhimõtet järgima eelkõige oma täieliku pädevuse teostamisel. Täieliku pädevuse teostamine ei või nimelt määratavate trahvide suuruse kindlaksmääramisel kaasa tuua ELTL artikli 101 lõikega 1 vastuolus olevas kokkuleppes või kooskõlastatud tegevuses osalenud ettevõtjate diskrimineerimist (vt selle kohta kohtuotsus, 18.12.2014, komisjon *vs.* Parker Hannifin Manufacturing ja Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, punkt 77).

104 Euroopa Kohtu praktikast aga nähtub, et rikkumise raskuse hindamisel ei pea samas keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtjate vahelisi erinevusi, eeskätt nende osalemise erinevat geograafilist ulatust tingimata arvesse võtma „rikkumise raskuse“ ja „lisasumma“ koefitsientide kindlaksmääramisel, vaid see võib toimuda mõnes muus trahvi arvutamise staadiumis, nagu 2006. aasta suuniste punktide 28 ja 29 alusel kergendavate ja raskendavate asjaolude alusel põhisumma kohandamine (vt selle kohta kohtuotsused, 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punktid 104 ja 105, ning 11.7.2013, Gosselin Group *vs.* komisjon, C-429/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:463, punktid 96–100).

105 Nagu märkis komisjon, võivad niisugused erinevused olla nähtavad ka trahvi põhisumma arvutamisel aluseks võetud müügiväärtusest, kuivõrd 2006. aasta suuniste punkti 13 kohaselt kajastab see väärtus iga osaleva ettevõtja rikkumises osalemise ulatust, mis võimaldab trahvide arvutamisel lähtuda summast, mis kajastab rikkumise majanduslikku tähtsust ja ettevõtja osakaalu rikkumises (vt selle kohta kohtuotsus, 11.7.2013, Team Relocations jt *vs.* komisjon, C-444/11 P, ei avaldata, EU:C:2013:464, punkt 76).

106 Kuna vaidlust ei ole selles, et apellandile määratud trahvi põhisumma määrati kindlaks – nagu nähtub vaidlusaluse otsuse põhjendusest 1219 – müügiväärtuse alusel, mille apellant sai Itaalia territooriumil, siis võis Üldkohus järelikult võrdse kohtlemise põhimõtet rikkumata apellandile määratava trahvi arvutamisel vaidlustatud kohtuotsuse punktis 196 „lisasumma“ koefitsiendiks määrata 15%, mis on sama, mida kasutati ettevõtjate puhul, kes osalesid kolme tootealamrühma ja kuut liikmesriiki hõlmavas ühes rikkumises.

107 Arvestades eeltoodud kaalutlusi, millest nähtub, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 174, 176 ja 192–195 esitatud Üldkohtu põhjendused rikuvad õigusnorme, tuleb meenutada, et kui Üldkohtu otsuse põhjendustest ilmneb liidu õiguse rikkumine, kuid resolutsioon on muude õiguslike asjaoludega põhjendatud, siis ei saa selline rikkumine kaasa tuua otsuse tühistamist ja põhjendused tuleb asendada (vt selle kohta kohtuotsused, 9.6.1992, Lestelle *vs.* komisjon, C-30/91 P, EU:C:1992:252, punkt 28, ning 9.9.2008, FIAMM jt *vs.* nõukogu ja komisjon, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punkt 187 ja seal viidatud kohtupraktika).

108 Seega tuleb põhjenduste asendamisega tagasi lükata argument, et Üldkohus ei teinud mingeid järeldusi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 172 tehtud tuvastustest ning rikkus proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid.

109 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et viies väide tuleb osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kuues väide, et apellandi maksevõime puudumise hindamisel on tehtud vigu

Poolte argumendid

110 Kuuendas väites heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette seda, et ta leidis vääralt, et komisjon vähendas 2006. aasta suuniste punkti 35 alusel apellandile määratud trahvi piisavalt. Ta heidab Üldkohtule ette seda, et ta lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 182 ja 198 tagasi väite määratud trahvi ülemäärasuse kohta põhjusel, et ta ei esitanud tõendeid, et määratud trahv oli ülemäära suur, kuigi ta esitas piisavad tõendid, mis võimaldasid tõendada tema olukorra tõsidust. Lisaks ei hinnanud Üldkohus neid tõendeid ja apellandi tegelikku olukorda õigesti.

111 Apellandi sõnul tuvastataks tema olukorra hoolika hindamise tulemusel tingimata, et tema trahvi vähendati ebapiisavalt. Sellega seoses viitab ta muu hulgas oma käibe drastilisele langusele ajavahemikus 2011–2013, oma personali vähendamisele aastal 2013 ning oma 2013. aasta prognoositavale bilansile.

112 Komisjon aga väidab, et kuues väide on vastuvõetamatu ning lisaks ilmselgelt põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

113 Tuleb tõdeda, et kuivõrd apellant vaidlustab kuuendas väites Üldkohtu hinnangu tema maksevõimet puudutavatele tõenditele ja heidab ette, et 2006. aasta suuniste punkti 35 alusel on tema trahvi vähendatud ebapiisavalt, siis soovib ta Euroopa Kohtult saada uut hinnangut asjaoludele ja tõenditele, see aga ei kuulu vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 63 meenutatule apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu pädevusse, kui tõendeid ei ole moonutatud.

114 Järelikult tuleb kuues väide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Seitsmes väide, mis puudutab menetlustoimingute taotluste käsitlemist

Poolte argumendid

115 Seitsmendas väites heidab apellant Üldkohtule ette seda, et ta jättis rahuldamata esimeses kohtuastmes esitatud menetlustoimingute taotlused põhjusel, et need ei olnud asjakohased, ja täpsemalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 201, et need toimingud ei oleks muutnud järeldust, et tundliku äriteabe, täpsemalt konkurentide vahel hinnatõusuprognooside vahetamine Itaalias Euroitalia raames kujutab endast ELTL artikli 101 rikkumist. Nimelt oleksid need menetlustoimingute taotlused võimaldanud Itaalia turu tegelikku olukorda selgust tuua ning tõendada, et kõnealuse teabe puhul ei ole tegemist salajaste andmetega.

116 Komisjon leiab, et see väide on vastuvõetamatu ja igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

117 Mis puudutab menetluse poole esitatud menetlustoimingute taotluse hindamist esimese astme kohtu poolt, siis tuleb meenutada, et Üldkohus on ainupädev otsustama, kas tema menetluses olevas kohtuasjas temale esitatud teavet on vaja täiendada (vt kohtuotsused, 28.6.2005, Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punkt 67, ning 22.11.2007, Sniace *vs.* komisjon, C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 77). Selle kohta, kas talle esitatud tõendusmaterjal on või ei ole tõendusliku väärtusega, annab tema üksi hinnangu, mis ei allu apellatsioonimenetluses Euroopa Kohtu kontrollile, välja arvatud juhul, kui neid Üldkohtule esitatud tõendeid on moonutatud või kohtutoimiku dokumentidest ilmneb Üldkohtu järelduste sisuline ebatäpsus (vt eelkõige kohtuotsus, 7.10.2004, Mag Instrument *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, C-136/02 P, EU:C:2004:592, punkt 76).

118 Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et isegi kui hagiavalduses esitatud taotluses tunnistaja ärakuulamiseks on täpselt märgitud, milliste asjaoludega seoses ja millistel põhjustel on vaja tunnistaja või tunnistajad ära kuulata, on Üldkohtu ülesanne hinnata taotluse asjakohasust seoses kohtuvaidluse eseme ja vajadusega nimetatud tunnistajad ära kuulata (kohtuotsus, 17.12.1998, Baustahlgewebe *vs.* komisjon, C-185/95 P, EU:C:1998:608, punkt 70; kohtumäärus, 15.9.2005, Marlines *vs.* komisjon, C-112/04 P, ei avaldata, EU:C:2005:554, punkt 38, ning kohtuotsus, 22.11.2007, Sniace *vs.* komisjon, C-260/05 P, EU:C:2007:700, punkt 78).

119 Järelikult võis Üldkohus sõltumatu faktide hindamise pädevuse raames asuda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 201 põhjendatult seisukohale, et apellandi taotletud tunnistused ei saanud muuta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 129 sisalduvat järeldust, et kõnealune tundliku äriteabe vahetamine, mis toimus Itaalias Euroitalia raames, kujutas endast ELTL artikli 101 rikkumist, ja sellest tulenevalt ei olnud apellandi taotletud menetlustoimingud vajalikud.

120 Järelikult tuleb seitsmes väide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

121 Kuna ühegi apellandi esitatud väitega ei saa nõustuda, siis tuleb apellatsioonkaebus tervikuna tagasi lükata.

Kohtukulud

122 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

123 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna apellant on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on palunud kohtukulud temalt välja mõista, siis tuleb käesoleva apellatsioonimenetlusega seonduvad kulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Mamoli Robinetteria SpA-lt.

Allkirjad